

Скрипка Я.В., магістрант гр.ФБСС – 17-13.

Метеленко Н.Г., д.е.н., проф. - науковий керівник

ЗАКОНОДАВЧІ АСПЕКТИ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ФБСС

Незадовільний фінансово – економічний стан підприємства спричиняється його збитковою діяльністю, низьким рівнем рентабельності, нераціональним розміщенням фінансових ресурсів. Усе це може призвести до банкрутства. Отже, банкрутство – це встановлений господарським судом факт неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності виконати свої грошові зобов'язання не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури. У відповідності до п. 1 ст. 95 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [1] передбачено, що якщо вартості майна боржника юридичної особи, щодо якої прийнято рішення про ліквідацію, недостатньо для задоволення вимог кредиторів, така юридична особа ліквідується в порядку, передбаченому цим Законом, а ліквідатор зобов'язаний звернутись в Господарський суд з заявою про порушення справи про банкрутство такої юридичної особи. З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури: господарська діяльність банкрута завершується закінченням технологічного циклу з виготовлення продукції у разі можливості її продажу за виключенням укладення та виконання договорів, що мають на меті захист майна банкрута або забезпечення його збереження (підтримання) у належному стані, договорів оренди майна, яке тимчасово не використовується, на період до його продажу в процедурі ліквідації тощо; строк виконання всіх грошових зобов'язань банкрута вважається таким, що настав; у банкрута не виникає жодних податкових зобов'язань (у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), крім витрат, безпосередньо пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури; припиняється нарахування неустойки (штрафу, пені), процентів та інших економічних санкцій за всіма видами заборгованості банкрута; відомості про фінансове становище банкрута перестають бути конфіденційними чи становити комерційну таємницю; продаж майна банкрута допускається в порядку, передбаченому цим Законом. Скасовується арешт, накладений на майно боржника, визнаного банкрутом, чи інші обмеження щодо розпорядження майном такого боржника. Накладення нових арештів або інших обмежень щодо розпорядження майном банкрута не допускається, вимоги за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедур банкрутства, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури протягом місячного строку з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі.

Постанова про визнання боржника банкрутом зобов'язує ліквідатора представити суду реєстр грошових вимог кредиторів, надавати суду щомісячно звіти про хід ліквідаційної процедури. По закінченню ліквідаційної процедури слід надати суду звіт про виконану роботу, всі докази, що свідчать про виконання ліквідаційної процедури, в тому числі акти інвентаризації майна, акти оцінки майна, звіт про виплачені кредиторам кошти, договори купівлі – продажу майна банкрута, довідки установ банку про закриття рахунків банкрута, довідку з архіву про прийняття документів, що підлягають довгостроковому зберіганню, довідку про знищення печаток і штампів банкрута, оригінали установчих документів і свідоцтво про державну реєстрацію, ліквідаційний баланс, інші документи про роботу ліквідатора по ліквідації банкрута.

Важливим питанням в процедурі ліквідації є упорядкування документів та їх підготовка для передавання до архівної установи.

Наступним етапом в процедурі ліквідації (банкрутства) є проведення торгів та отримання грошових коштів для задоволення вимог кредиторів.

Статтею 44 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» регламентовано, що після проведення інвентаризації та оцінки майна ліквідатор здійснює продаж майна банкрута такими способами: проведення аукціону; продаж майна безпосередньо юридичній або фізичній особі.

Удосконаленням в процедурі банкрутства є проведення реалізації майна боржника (банкрута), згідно Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» в новій редакції, є можливість проведення аукціонів з продажу майна боржника в електронній формі (електронних торгів).

Стосовно черговості задоволення вимог кредиторів після продажу майна. Наявні та отримані від продажу майна та інші кошти банкрута спрямовуються та задоволення вимог кредиторів відповідно до черговості. Юридичне значення черговості задоволення вимог кредиторів: вимоги кожної наступної черги задовольняються після повного задоволення вимог попередньої черги; у разі недостатності коштів банкрута для задоволення всіх вимог кредиторів однієї черги вимоги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належать кожному кредиторі однієї черги. Вимоги, не задоволені за недостатністю майна, вважаються погашеними. Після завершення усіх розрахунків з кредиторами ліквідатор складає звіт та ліквідаційний баланс, які затверджуються господарським судом.

Для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації голова ліквідаційної комісії, уповноважена ним особа або ліквідатор після закінчення процедури ліквідації, передбаченої законом, однак не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами (не раніше ніж через два місяці з часу подання державному реєстраторові рішення про ліквідацію, але не пізніше шести місяців) має подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстраторові такі документи: заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації припинення юридичної особи у зв'язку з ліквідацією; довідку відповідного органу доходів і зборів про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів; довідку відповідного органу ПФУ про відсутність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових коштів до ПФУ і фондів соціального страхування; довідку архівної установи про прийняття документів, які відповідно до закону підлягають довгостроковому зберіганню. У випадках, установлених законом, крім перелічених вище документів, додатково подають висновок аудитора щодо достовірності й повноти ліквідаційного балансу (ч. 2 ст. 36 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15 травня 2003 року № 755-IV). Зазначимо, що дата внесення до ЄДР запису про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації є датою державної реєстрації припинення юридичної особи. При цьому строк державної реєстрації припинення юридичної особи не має перевищувати одного робочого дня з дати надходження відповідних документів. Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з дати проведення державної реєстрації припинення юридичної особи повинен видати (надіслати рекомендованим листом) голові ліквідаційної комісії (ліквідаторові) або уповноваженій ним особі повідомлення про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, другий примірник якого долучається до реєстраційної справи такої юридичної особи (ч. 14 ст. 36 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців»). Таким чином, здійснення ліквідації підприємства в процедурі банкрутства є досить складною і кропіткою процедурою, яка має свої особливості.

Література.

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» № 2343-XII від 14.05.92 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.